

Pelsu

Pikisaarentie 5

Pelastussuunnitelma

Pikisaarentie 5 pelastussuunnitelma

Laadittu 18.1.2013

Laatija Eero Lesonen

Viimeksi päivitetty 29.9.2023

Päivittäjä Oulun Sivakka Oy

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 31 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Kohteen perustiedot	5
2.1	Perustiedot	5
2.2	Organisaatio	5
2.3	Muut tiedot	5
3	Tärkeät puhelinnumerot	7
3.1	Kiinteistön tärkeät numerot	7
3.2	Muut tärkeät numerot	7
4	Riskit	8
4.1	Tapaturmat	8
4.2	Tulipalovaarat	9
4.3	Vesivahingot	10
4.4	Sairauskohtaukset	12
4.5	Säteily- tai kaasuvaara	12
4.6	Myrskyvauriot	13
4.7	Rikollinen toiminta	14
5	Turvallisuusjärjestelyt	15
5.1	Paloturvallisuus	15
6	Toimintaohjeita	16
6.1	Avun hälyttäminen	16
6.2	Sairauskohtaus tai tapaturma	17
6.3	Tulipalo	18
6.4	Toiminta kokoontumispaikalla	19
6.5	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	20
6.6	Vesivahinko	20
6.7	Väkivallan uhatessa	20
6.8	Yleinen vaaramerkki	21
6.9	Kaasuvaara	22
6.10	Säteilyvaara	23
6.11	Sähkökatkot	24
7	Väestönsuojelu	25
8	Suojaväistö	26
9	Säilyttäminen kiinteistössä	27
10	Liitteet	29
	Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet	30
	A.1 Sammuttimet	30
	A.2 Sammutuspeitteet	30
	Liite B Kotivara	31

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman laadinta, ylläpito ja tiedottaminen perustuvat pelastuslain (379/2011) vaatimukseen. Tässä pelastussuunnitelmassa on selostus:

1. vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
2. rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
3. henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
4. mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Pelastuslaki 379/2011, 15 §.)

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen henkilöille. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §.)

Pelastuslaissa on myös muita vaatimuksia turvallisuudelle, näistä tärkeimpinä:

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

1. tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
2. rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
3. pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
4. pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon. (Pelastuslaki 379/2011, 9 §.)

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

1. sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
2. sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
3. palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
4. poistumisreittien opasteet ja valaistus;
5. väestönsuojien varusteet ja laitteet. (Pelastuslaki 379/2011, 12 §.)

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1. ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
2. varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
3. varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
4. ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (Pelastuslaki 379/2011, 14 §.)

2 Kohteen perustiedot

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Pikisaarentie 5
Kiinteistön osoite	Pikisaarentie 5 90100 OULU
Asuinhuoneistojen määrä	3
Talotyyppi	Paritalo
Kerrosluku	2
Kiinteistön omistaja	Sivakka-yhtymä Oy puh. 08 3148190 http://www.oulunsivakka.fi
Isännöintitoimisto	Oulun Sivakka Oy puh. 08 3148190 http://www.oulunsivakka.fi

2.2 Organisaatio

Alueisännöitsijä	Kitinoja Katariina Sivakka puh. 08 3148190 isannointi@sivakka.fi

2.3 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Pohjois-Pohjanmaa.

Veden pääsulku	Huoneistokohtainen
Sähköpääkeskus	Varastorakennus
Kiinteistönhoito	SOL Palvelut päivystys 020 5700200
Vakuutusyhtiö	Fennia puh. 010 5031 http://www.fennia.fi
Kokoontumispaikka	Sokeri-Jussin parkkipaikka
Varakokoontumispaikka	Naapurikiinteistöt

---

3 Tärkeät puhelinnumerot

3.1 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	SOL Palvelut		020 5700200

3.2 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

4 Riskit

Turvallisuuden näkökulmasta riski tarkoittaa onnettomuuden todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmää. Tärkeä osa turvallista kiinteistöä on turvallisuusriskien tunnistaminen ja niiden seurausten arviointi. Seuraavilla sivuilla on tunnistettu riskit, jotka kohdistuvat ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön. Tunnistettuihin riskeihin on laadittu toimenpide-ehdotukset, joilla riskejä voidaan poistaa, vähentää ja hallita. Vain tunnistettua riskiä voidaan hallita.

Kiinteistöön ja henkilöihin kohdistuvat riskiluokat:

- Tapaturmat
- Tulipalovaarat
- Vesivahingot
- Sairauskohtaukset
- Säteily- tai kaasuvaara
- Myrskyvauriot
- Murrot, ilkivalta yms.

4.1 Tapaturmat

Riskit

- kaatuminen
- liukastuminen
- kompastuminen
- lumen tai jään tippuminen ihmisen tai omaisuuden päälle
- liikenneonnettomuus
- hukkuminen

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Hiekoitusmursketta tulee varata hyvissä ajoin ennen talven tuloa.
- Lumen ja jään kertymistä katolle on seurattava talvisin. Vaaratilanteissa kulku ja pysäköiminen tulee estää putoamisvaara-alueelle.
- Jään tai lumen pudotuksessa on käytettävä turva-välineitä tai tilata ammattilainen suorittamaan työ.
- Piha-alue pidetään siistinä ja kunnossa. Kasvustoa hoidetaan säännöllisesti.
  - Lehdet haravoidaan tarvittaessa.
  - Pensaat ja puskat siistitään liikenneonnettomuuksien estämiseksi.
  - Ajosuunnat ja vieraspaikat merkitään parkkialueelle selkeästi opastein.
  - Talvikunnossapidosta huolehditaan.
- Lapsia tulee valistaa lähellä olevan vesistön vaaroista.
- Läheltä piti -tilanteisiin puututaan viivytyksettä. Läheltä piti -tilanteet tutkitaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle ja niiden estämiseksi.
- Yleisiin ensiapuohjeisiin tulee jokaisen tutustua.

4.2 Tulipalovaarat

Riskit

- oikosulut
- rikkinäisen sähkölaitteen aiheuttama palo
- rasva- tai muu palo keittiössä
- huolimaton tupakointi
- tuhopoltto
- lasten leikkien aiheuttama tulipalo

Palovaarallisia kohteita ovat muun muassa huoneistojen keittiö, sauna ja varasto, tekniset tilat ja muut vastaavat kiinteistön tilat.

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- savuvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Suoritetaan vuosittain omatoimiset palotarkastukset kiinteistössä.
- Poistumisturvallisuudesta on huolehdittava:
  - uloskäytävät tulee olla esteettömiä
  - poistumistieopasteiden mahdollinen asennus
  - kellarien kulkuteiden esteettömyyden valvominen
  - aktiivinen puuttuminen epäkohtiin.
- Palovaroittimia tulee sijoittaa yksi jokaista kerroksen 60 neliömetriä kohden, suositeltavia paikkoja makuuhuoneet, portaikkojen yläpää.
- Keittiöön suositellaan sammutuspeitteiden hankintaa.
- Palovaroittimen toimintakunnosta on huolehdittava testaamalla se säännöllisesti.
- Ylimääräistä palokuormaa ei kasata.
- Pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja siihen perehdytään.
- Kiinteistössä ei saa säilyttää palavia aineita kellareissa. Palavat aineet tulee säilyttää niille tarkoitettussa paikassa.
- Sähkökorjaukset ja asennukset teetetään TUKES:in rekisteristä löytyvällä ammattilaisella. Urakoitsijalla on oltava riittävät asennusoikeudet ja hänellä on oltava kokemusta vastaavista töistä.
- Valaistuksen ja yleisen siisteyden kunnossapito kiinteistössä on tärkeää.
  - Tarkastetaan valaistuksen riittävyys ja suoritetaan mahdolliset parannustoimenpiteet.
- Lisäksi läheltä piti -tilanteisiin tulee puuttua välittömästi, tutkia ja tehdä tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle.
- Sähköpääkeskukset on merkitty ja niiden edustoilla ei säilytetä tavaraa.
- Vastuu palovaroittimien ja sammutuspeitteiden hankinnasta on asukkaalla.

4.3 Vesivahingot

Riskit

- tulva
- rankkasade
- rakenteiden vesitiiviiden pettäminen
- rakentamis- ja materiaalivirheistä johtuva tapaturma
- pesukoneiden ja kylmäkoneiden rikkoontuminen
- ilkivalta
- putkirikko

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Veden pääsulkujen sijainti on merkitty.
- LVI-työt, -tarkastukset ja -asennukset teetetään vain ammattilaisella.
  - LVI-urakoitsijalla tulee olla riittävät asennusoikeudet ja urakoitsijan täytyy olla to-
teuttanut vastaavanlaisia töitä aiemmin.
  - LVI-tarkastukset tehdään huolto-ohjelman mukaisesti.
- Putkistojen kuntoarvio suoritetaan säännöllisesti.
- Kodinkoneiden valvotun käytön ja kunnossapidon tärkeyden korostaminen.
  - Pesukoneen ja astianpesukoneen suodattimet ja nukkasihdi on puhdistettava kerran
kuussa.
  - Jääkaapin takaosa on imuroitava kerran kuussa tai vähintään kerran vuodessa. Tässä
yhteydessä kannattaa tarkistaa silmämääräisesti jääkaapin kunto myös kompressorin
ja valuma-astian osalta.
  - Kaikkien keittiössä käytettävien suurempien kodinkoneiden alle tulee sijoittaa valu-
ma-allas (jääkaappi, pakastin, astianpesukone ja joskus pesukone), joka helpottaa ja
aikaistaa mahdollisen vesivahingon havaitsemista.
- Katolta ja ränneistä tulee poistaa syksyn lehdet loppusyksystä.

4.4 Sairauskohtaukset

Riskit

- sydäninfarkti
- diabeettinen sokki
- aivoinfarkti
- aivoverenvuoto
- epilepsia
- pyörtyminen

Seuraukset

- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Avun saannin nopeuden takaaminen kiinteistön alueella.
- Pelastussuunnitelman liitteenä oleviin ensiapuohjeisiin tutustutaan ja ensiapua harjoitellaan.
- Pelastusajoneuvojen pysäköiminen mahdollistetaan ulko-ovien eteen.

4.5 Säteily- tai kaasuvaara

Riskit

- radioaktiivisen aineen tai vaarallisen kaasun joutuminen ympäristöön
- ydinaseen tai ydinainetta sisältävän aseiden räjähdys
- vaarallisen aineen kuljetusonnettomuus
- sota
- onnettomuus ydinvoimalaitoksessa
- onnettomuus ydinkäyttöisellä aluksella
- onnettomuus radioaktiivisen jätteen käsittelylaitoksella
- radioaktiivisten aineiden joutuminen tietämättömien käsiin

Seuraukset

- säteily sairaudet
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Joditablettien hankkiminen tarpeiden mukaan (2 tabl./henkilö).
- Kotivaran varastoiminen.
- Ohjeistuksien laatiminen vaarallisten aineiden onnettomuuksien varalle.
- Pelastussuunnitelmassa on toimintaohjeet tilanteiden varalle.
- Toimintaohjeisiin tulee tutustua.

4.6 Myrskyvauriot

Riskit

- erilaiset luonnonilmiöt

Seuraukset

- sähkökatkot
- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Kattojen ja rännien tarkastus asiantuntevalla huoltoliikkeellä ja puutteiden korjaukset.
- Kiinteistön alueella olevien puiden tarkastaminen.
- Vaarallisten oksien poistaminen.
- Pihan yleinen kunnossapito.
- Viranomaisten ulkonaliikkumiskieltoa on noudatettava.
- Sisälle suojautuessa pysytään kaukana ikkunoista ja lasiovista.
- Varaudu omatoimisesti pitkäaikaisiinkin sähkökatkoihin esimerkiksi seuraavasti:
  - kotivara
  - valaisin ja paristot
  - kynttilät ja tulentekevälineet
  - paristokäyttöinen radio

4.7 Rikollinen toiminta

Riskit

- asuntomurto
- kellarimurto
- graffitit
- omaisuuden tarvelemiset ja tuhoamiset

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Yleisen siisteyden ja järjestyksen valvominen ja epäkohtiin puuttuminen aktiivisesti.
  - Siisteys ja järjestys ovat osa turvallisuutta.
- Tarkastetaan valaistuksen riittävyys ja suoritetaan mahdolliset parannustoimenpiteet.
- Ulko-ovien lukituksien huollot ja mahdollinen kulkua rajoittavien järjestelmien asennus.
- Arvoesineiden merkitseminen ja kuvaaminen.
- Graffitien ja muiden töhryjen puhdistus viipymättä.

5 Turvallisuusjärjestelyt

5.1 Paloturvallisuus

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että asuinrakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Poistumisen on voitava tapahtua myös pimeässä, joten kulkureittien on oltava joka hetki esteettöminä. Koska kiinteistössä on 2 kerrosta, pidetään varatienä ikkunaa. Tällöin pelastuslaitos auttaa poistumaan rakennuksesta hätätilanteessa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa. (Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta.)

Uloskäytävien ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilanteessa helposti sisäpuolelta avattavissa.

Ovi voi olla lukittu esimerkiksi estämään luvaton tunkeutuminen ulkoa sisälle, mutta se on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta huoneiston normaalin käytön aikana.

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinäintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasuihitys, kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinäintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulitöiden vastuuhenkilön antaman tulityöluvan. Tulityöluvalla varmistetaan eri osapuolten toiminta turvallisuuteen ja palosuojeluun liittyvissä asioissa. Tulityötä suorittavalla henkilöllä on aina oltava tulityökortti.

Tulityölupia myöntää isännöitsijätoimisto.

6 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

6.1 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: **112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästyttävä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

6.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä mitä on tapahtunut

- Onko henkilö kaatunut tai pyörtynyt?
- Onko mahdollisesti silminnäkijöitä, jotka osaisivat kertoa tarkemmin tapahtuneesta?

Tarkista henkilön tila

- Onko henkilö heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla?

Tarkista hengitys

- Jos henkilö ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja kokeile tuntuuko ilmaa kulkevan.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.

Anna tarvittaessa ensiapua

- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.

Tarkkaile potilasta.

- Jos potilaan tilassa tapahtuu muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, ilmoita siitä soittamalla uudelleen hätänumeroon **112**, jotta hätäkeskuksessa voidaan tehdä uusi tilannearvio.

Opasta ammattiauttajat nopeasti potilaan luokse

- Kerro ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

6.3 Tulipalo

Pelasta

- Suorita tilannearvio. Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Varo hengittämästä savua! Savu on erittäin myrkyllistä ja hengitettynä aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Varoita

- Varoita muita rakennuksessa olevia tulipalosta ja uhkaavasta vaarasta.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Hälytä

- Soita hätänumeroon **112** turvallisesta paikasta.
- Kerro kuka olet, missä palaa (osoite ja kerros), mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Sammuta

- Suorita alkusammutus mahdollisuuksien mukaan.
- Rasvapalo sammutetaan tukahduttamalla se sammutuspeitteellä.
- Sähkölaitepalossa katkaise laitteen virta, tämän jälkeen voit aloittaa ensisammutuksen.

Rajoita

- Poista lähellä olevat tulenarat esineet ja syttyvät aineet.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla ikkunat ja asunnon ovi poistuessasi.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle tai järjestä opastus. Esimerkki: yksi henkilö opastaa parkkipaikan reunassa ja toinen rakennuksen vieressä.

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Sokeri-Jussin parkkipaikka

Varakokoontumispaikka: Naapurikiinteistöt

6.4 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Sokeri-Jussin parkkipaikka

Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetylle kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön (varakokoontumispaikka).

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman pelastusviranomaisen lupaa.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Naapurikiinteistöt

Ankarissa talviolosuhteissa tai muissa tilanteissa saatetaan tarvita varakokoontumispaikkaa, johon ihmiset ohjataan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

6.5 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Jos tiedät naapurissasi asuvan liikuntarajoitteisia henkilöitä, esimerkiksi invalideja, sokeita tai vanhuksia, pyri hätätilanteessa varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa. Jos tiedät naapurisi olevan kotona, mutta et voi auttaa häntä poistumaan, ilmoita pelastusviranomaisille tilanteesta heti kun mahdollista.

Toimi yhteistyössä muiden asukkaiden kanssa.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Kuuntele autettavaa.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

6.6 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
  - huoltomiehelle: SOL Palvelut, päivystys 020 5700200
  - isännöitsijälle: Kitinoja Katariina, puh. 08 3148190
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Huoneistokohtainen
- Sähköpääkeskus: Varastorakennus

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
  - säkityksin
  - muovipeitteitä käyttämällä
  - johtamalla vesi pois päin rakennuksesta
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

6.7 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

6.8 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytínjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle.
- Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

6.9 Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Lisätietoja vaaran laadusta saat radiosta ja televisiosta. Kaasuvaaraan liittyy tavallisesti seuraavia asioita.

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
  - pysyttele sisällä
  - yläkerroksissa on paras suoja
  - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
  - pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi
  - älä mene kellariin.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
  - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
  - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
  - paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti. Mitä tiiviimmäksi rakennuksen saat, sitä hitaammin kaasu tunkeutuu sisälle.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa. Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

6.10 Säteilyvaara

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle

Sisälle suojaautuminen on säteilyvaaratilanteessa ensisijainen suojelutoimenpide.

Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmanvaihto, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa on paras suoja.

Joditabletit

Joditablettien ottaminen on toissijainen tukitoimi, jota suositellaan enintään 40-vuotiaille ja raskaana oleville tai imettäville.

Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteesta noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Jodeja voi hankkia etukäteen apteekista. Joditabletteja tulisi olla 2 per henkilö. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee joditablettien ottamista ydinonnettomuudesta johtuvissa säteilyvaaratilanteissa enintään 40-vuotiaille ja raskaana oleville tai imettäville..

Suojaa ruokasi ja juomavesi

Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen

Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

6.11 Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Tarkista ensin sulakkeet. Jos ne ovat ehjät, selvitä toimivatko naapurisi tai naapuritalojen sähköt.
- Jos sähköt katkeavat laajemmalla alueella, on häiriö jo tiedossa ja korjaustoimenpiteet aloitettu. Useimmilla sähköntoimittajilla on nauhoitettu häiriötiedote vikapalvelunumerossa, joka kertoo tiedossa olevan sähkökatkotilanteen alueellasi.
- Mikäli sähköjen palauduttua sähköt käyttäytyvät oudosti, esimerkiksi valot palavat normaalia kirkkaammin tai himmeämmin, saattaa syynä olla sähköverkon nollajohtimen katkeaminen. Tästä voi seurata laitevaurioita, tulipalo ja pahimmillaan sähköiskun vaara. Näissä tilanteissa katkaise sähkö pääkytkimestä ja soita sähköntoimittajasi vikapäivystykseen.
- Sähkökatkon jatkuessa pidempään varaudu etenkin talvisaikaan lämpimin vaattein sekä tarvittaessa kotivaran avulla. Kotivaran ohje löytyy liitteistä.

7 Väestönsuojelu

Kiinteistössä ei ole omaa väestönsuojaa. Kiinteistö kuuluu yleisen väestönsuojelun piiriin. Pelastustoimi varautuu alueelliseen väestönsuojeluun. Pelastustoimi varautuu toimimaan myös poikkeusoloissa. Keskeisiä tehtäviä ovat uhkien havaitseminen ja niistä varoittaminen, väestön suojaamismahdollisuuksien ylläpito sekä pelastustoiminnasta ja siinä tarvittavista lisäresursseista huolehtiminen. Tavoitteena on mahdollisimman tehokas toiminta poikkeusolojen onnettomuus ja tuhotilanteissa.

Alueen pelastustoimi laatii yhteistyössä alueen kuntien kanssa väestön suojaamista koskevat suunnitelmat. Pelastustoimi huolehtii myös oman organisaationsa valmiudesta väestönsuojelutehtäviin ja omatoimisen varautumisen organisoimisesta poikkeusolojen varalle. Väestönsuojelussa tarvittavat pelastus-, ensiapu-, sairaankuljetus- sekä huoltojärjestelyt perustetaan vasta poikkeusoloissa. Näissä tehtävissä on maan laajuisesti silloin noin 85 000 henkilöä.

Yleisissä väestönsuojissa on Suomessa yhteensä 110 000 suojapaikkaa. Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, jos on siirryttävä väestönsuojoihin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu siis aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää.

8 Suojaväistö

Suojaväistöllä tarkoitetaan väestön siirtämistä johdetusti pois vaara-alueelta tilanteissa, joissa sen katsotaan aiheuttavan pienemmän riskin sisätiloihin suojautumiseen verrattuna. Tällaisia tilanteita ovat kaikki nopeasti kehittyvät vaarallisten aineiden onnettomuudet, voimakkaat palokaasujen aiheuttamat haitat, räjähdysvaara ja säteilytilanne.

Suojaväistö tehdään aina viranomaisten erillisen määräyksen perusteella. Viranomaiset ovat jo ennakolta suunnitelleet suojaväistön suorittamisen alueelta ja varanneet siihen tarvittavan kuljetuskaluston.

9 Säilyttäminen kiinteistössä

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen. On helppo estää tulipalo ennalta kuin sammuttaa se. Siksi pitää tietää, mikä paloja aiheuttaa ja tunnistaa vaaratekijät omasta lähiympäristöstä. Pelastuslaissa on määräykset mm. helposti syttyvien materiaalien ja muiden tavaroiden säilyttämisestä talojen tiloissa. Kemikaalilainsäädännössä on rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiselle tiloissa, joissa ne voivat aiheuttaa erityisvaaraa. Monet kotonakin säilytettävät aineet kehittävät räjähdysherkkiä kaasuja, jotka syttyvät kipinästä, esimerkiksi valokatkaisimen aiheuttamasta kipinästä - syttymiseen ei siis tarvita edes tulta. Käsittele siksi palovaarallisia aineita aina ohjeiden mukaan. **Palovaarallisten aineiden säilyttäminen huoneistokohtaisissa varastoissa on kokonaan kielletty.** Asunnoissa ja autotalleissa niiden säilyttämistä on rajoitettu.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Asuinhuoneistot ja niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat

- Jos säilytys on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista, saa säilyttää:
  - palavia nesteitä sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleja yhteensä enintään 25 litraa
  - nestekaasua enintään 25 kilogrammaa
  - ilotulitusvälineet, enintään 5 kg (netto), on säilytettävä lukitussa kaapissa siten, ettei niiden läheisyydessä ole sellaisia lämmönlähteitä tai tulenkäsittelyä, joka voisi aiheuttaa tulitteiden syttymisen
- **Muita kuin edellä mainittuja palavia kaasuja ei asuinhuoneistossa saa säilyttää.**
- **Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia.**

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät, kellarien ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Irtaimistovarastot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia.
- Nestekaasua ei saa säilyttää irtaimistovarastoissa.
- Ei saa säilyttää lainkaan bensiiniä, kaasupulloja tai muita palavia nesteitä.
- Ilotulitusvälineitä ei saa säilyttää irtaimistovarastojen asuntokohtaisissa säilytystiloissa eikä yhteiskäytössä olevissa tiloissa.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat
- Ulkona olevat roska-astiat, myös jätekatokset sijoitetaan vähintään kahdeksan metrin etäisyydelle rakennuksesta

Asuinrakennukseen kuuluva erillinen varastotila

- Voi säilyttää:
  - palavia nesteitä sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleja yhteensä enintään 50 litraa
  - nestekaasua enintään 50 kilogrammaa

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

10 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Kotivara

Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet

Asukas vastaa sammutusvälineiden hankinnasta asuntoonsa.

A.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

A.2 Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Liite B Kotivara

Kotivara on osa taloyhtiön asukkaiden omatoimista suojelua. Yllättävistä tilanteista selviää vähemmän harmein, kun kotona on kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Tilanne, että kauppaan ei pääse, voi yllättää monestakin syystä. Yksinasuva voi sairastua, eikä kykene ostoksille tai perheenjäsen sairastuu. Yhteiskunta voi haavoittua; tulee lakko, liikenneyhteydet katkeavat tai laaja sähkökatkos häiritsee arkea. Voi sattua sellainen onnettomuus, että kaupat joudutaan sulkemaan tai ulos ei voi lähteä. Myös jakeluhäiriö voi estää tavaroiden kuljetuksen kauppoihin tai hankinnat kaupasta.

Joka perheellä on omanlaisensa kotivara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista. Kotivara voi vaihdella sisällöltään talouden ruokatottumusten mukaan sisältäen muun muassa astioita veden varastointiin, lääkkeitä, joditabletit sekä talouskohtaisia välttämättömyystavaroita. Kotivaran tulisi riittää vähintään viikoksi, mieluiten kahdeksi – kotivaraa käytetään ja täydennetään jatkuvasti.

Kotivaraan sisältyvät myös välttämättömyystarvikkeet, joita tulee varata samaksi ajaksi kuin elintarvikkeiden. Näitä ovat mm. henkilökohtaiset lääkkeet, hygieniatarvikkeet, vaipat, paristokäyttöinen radio, taskulamppu ja paristot.